

Sju goda, sju svåra år

Predikan av pastor Göran Appelgren

“Sju år skall komma med stort överflöd över hela Egyptens land. Men efter dem skall det komma sju hungerår och man skall glömma allt det tidigare överflödet i Egypten, och hungersnöden skall ödelägga landet.”

1 Mos 41:29-30

Inledning

Ta vara på de goda stunderna! Det slarvar vi nog med. Ta vara på allt gott överhuvudtaget! Detta goda blir till en inre kraft som kan hjälpa oss, när det senare i livet tar emot.

Många minns bibelberättelsen om Faraos drömmar om sju feta och sju magra kor, där de magra åt upp de feta. Det är faktiskt mer än en söndagskoleberättelse för barn som gillar fantasifulla sagoberättelser. Allt i Biblen är nämligen liknelser som beskriver människans inre, andliga utveckling. Så även denna berättelse. Håll till godo!

Läsningar

Från den Heliga Skrift

1 Mos 41:1-40 (delar):

Farao hade en dröm, där han stod vid Nilen. Han såg sju kor, vackra och feta, stiga upp ur floden, och de betade i vassen. Sedan såg han sju andra kor, fula och magra, stiga upp ur floden. De ställde sig bredvid de andra korna på flodstranden, och de fula och magra korna åt upp de sju vackra och feta korna. Därefter vaknade farao. Men han somnade igen och såg då i drömmen sju ax, frodiga och vackra, som växte på samma strå. Sedan såg han sju andra ax skjuta upp, tunna och svedda av östanvinden. Och de sju tunna axen slukade de sju frodiga och fulla axen. Sedan vaknade farao, och se, det var en dröm. På morgonen var han orolig till sinnes och han skickade bud efter Josef. Farao sade till Josef: "Jag har haft en dröm och det finns ingen som kan uttyda den. Men jag har hört sägas om dig att när du får veta en dröm så kan du uttyda den." Josef sade till farao: "Inte jag, men Gud kan ge farao ett gynnsamt svar." *[Farao berättade sina drömmar för Josef]* Då sade Josef till farao: "Faraos drömmar har en och samma betydelse. Gud har visat farao vad han tänker göra. De sju vackra korna betyder sju år, och de sju vackra axen betyder också sju år. Drömmarna har samma betydelse. De sju magra och fula korna som steg upp efter dem betyder sju år, liksom de sju tomma axen som var svedda av östanvinden. Sju hungerår skall komma. Det var detta jag menade när jag sade till farao: 'Vad Gud tänker göra har han låtit farao veta'. Sju år skall komma med stort överflöd över hela Egyptens land. Men efter dem skall det komma sju hungerår och man skall glömma allt det tidigare överflödet i Egypten, och hungersnöden skall ödelägga landet. ... Därför bör farao utse en förståndig och vis man och

sätta honom över Egyptens land. Faraos bör också sätta tillsyningsmän över landet och ta upp femtedelen av skörden i Egypten under de sju överflödsåren. Under dessa kommande goda år skall de samla in allt ätbart och lagra och förvara säd under faraos tillsyn i städerna. Och det skall finnas förråd av livsmedel för landet under de sju hungerår som skall komma över Egypten. Så skall landet inte behöva gå under genom hungersnöden." Detta tilltalade faraos och alla hans tjänare, och han sade till dem: "Finns det någon som har Guds ande som denne man?" Och faraos sade till Josef: "Eftersom Gud har uppenbarat allt detta för dig, så finns det ingen som är så förståndig och vis som du. Du skall förestå mitt hus och allt mitt folk skall rätta sig efter dina befallningar. Bara när det gäller tronen skall jag vara förmer än du.

Översättning: Svenska Folkbibeln 1998

Från den Himmelska läran

Arcana Coelestia # 5201:1,4:

"Och de betade i vassen" betecknar undervisning, vilket framgår av det som "beta" betecknar, nämligen att undervisas, och utav det som "vass" eller större gräs som finns nära floder betecknar, nämligen kunskaper som tillhör den naturliga människan. Att "beta i vassen" är därför att undervisas i faktakunskaper, och genom dessa i sanningar och godheter. Det kunskapsmässiga är nämligen medel och speglar genom vilka de inre tingen kommer till synes, och i denna bild förebildas trons sanningar och godheter, följaktligen de ting som tillhör himlen och kallas andliga. Detta betecknas i den äkta meningen med att "beta i vassen".

Amen! Herren gav Ordet. Välsignade är de som hör det och gör därefter!

Predikan

Skapelse och skönhet

Den värld som Gud har skapat är ett stort under. Guds styrande hand kan ses såväl i stort som smått. Till exempel kan vi se de vackra färgerna på en fjärils vingar som ett uttryck för en kärleksfull Gud som vill skänka skönhet åt världen och glädje åt betraktaren. Vi människor kan njuta av all fulländad prakt och harmoni. För den som ställer sig ödmjuk inför skapelsen och betraktar den med förundran, kommer de skapade tingen att ge en bild av oändlighet och evighet.

När vi blickar ut över den klara och mörka natthimlen, ser vi, eller anar vi tusentals, miljontals ljuspunkter som vi har lärt oss är solar på långt, långt avstånd ifrån vår egen värld. Vi känner litenheten i oss själva och storheten i Guds skapelse. "När jag ser Din himmel, Dina fingrars verk, månen och stjärnorna, som Du har berett, vad är då en människa, att Du

tänker på henne?” *Ps 8:4-5* För den som studerar ett visst naturämne, säg läran om växter eller läran om insekter, kommer erfarenheten att vara att det finns en närmast oändlig artrikedom att bearbeta. Om vi stannar till på en vandring i en storstad fylld av miljontals människor, kanske vi slås av mångfalden i utseende, uttryck och uppsyn hos våra medmänniskor.

Ödmjukhet

Sådana upplevelser ger oss en känsla av ödmjukhet inför vår Herre och Hans skapelse. Men de ger oss också en aning om den omsorg Gud känner inför sin skapelse.

Variationsrikedomen är en stor del av förklaringen till vår fascination inför skapelsen. Tänk om det bara skulle finnas en sorts träd, en sorts blommor, kanske fyra olika sorters däggdjur, ett dussin insektsarter, och tänk om alla människor såg likadana ut. Den oändliga variationsrikedomen i naturen är därför ett uttryck för omtanke om oss skapade människor. Gud ger oss glädje. Men det finns också en djupare mening i detta än att vi människor ska kunna njuta av skapelsen.

Himmelskt, andligt, naturligt

Allt vi ser i naturen är nämligen på ett symboliskt plan sinnebilder för andliga skeenden i människans själlsliv. Längtan till naturen hänger undermedvetet ihop med en längtan efter att bli andligt upplyst. Vi förstår att naturen talar ett hemligt språk som har att göra med en annan värld än vår egen. Vi använder bilder från naturen hela tiden för att beskriva våra själlsliga tillstånd. En lycklig människa ”blommar”. Ett oväntat besked ”slår ned som en blix”. I poesin är naturens språk speciellt framträdande.

Den osynliga världens oändlighet

Gud som har skapat den synliga världen har också skapat den andliga världen. Han har skapat människans ande och själ, den osynliga delen av oss själva. Och där finns alltså samma oändlighet av detaljer som i den synliga världen. En del människor är inte så intresserade av vad som händer med dem på det inre planet. Om vi kunde titta in i en sådan människa, skulle vi därför förmodligen få se ett tämligen trist landskap.

Öken eller lustgård

Ja, där har vi ett gott exempel på att något i denna världen kan vara en bild av något andligt. Den naturliga världens företeelse som kallas ”öken” är just en människa som inte har uppodlat sitt andliga liv. Vi skulle alltså se en öken, om vi tittade in i en sådan människa. Om detta säger Herren genom profeten Jeremia: ”De som viker av från Mig liknar en skrift i sanden, ty de har övergivit HERREN, källan med det friska vattnet.” *Jer 17:13; jfr Joh 8:6* På motsatt sätt liknas den andligen vakna och levande människan vid en trädgård. Det är precis vad paradiset betyder, Edens lustgård, en levande andlig människa. *Se Jer 17:8 ; Ps 1:3*

Som människa har vi därför ett ansvar att uppodla den inre människan. Det är ju den som kommer att leva i all evighet. Vill vi leva där i en öken eller i en blomstrande trädgård full av färger, dofter och en oändlig variation av detaljer i allt som där finns?! Javisst, men hur gör vi då för att få fart på växtligheten?

Studera själen

Naturen kan vi se och studera. Men hur kan vi studera själen? Var finns arterna, sorterna och detaljerna redovisade som hör till själslivet? Vår kärleksfulle Gud som har skapat både naturen och människans själ kan naturligtvis inte ha övergivit oss när det gäller kunskaper om själen. Svaret är att Han i all sin omsorg om vår andliga mognad har gett oss en fullständig beskrivning av hur vi växer till som människor i vårt inre, hur vi förändras från att var en öken till att bli en Edens lustgård. Allt detta finns fullständigt beskrivet i Guds eget Ord.

Guds eget Ord

Redan i Ordets bokstavsmening finns uppenbara råd för hur vi ska leva våra liv för att nå en inre frid och bli fria från onda inflytelser. Vi har de välkända orden, att "allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem." *Matt 7:12*

Men Guds Ord är mer än så. Det som Swedenborg lär ut är, att Ordet i alla sina delar har ett mer eller mindre dolt budskap i bokstavsmeningen. Det är i den inre meningen, som alla detaljerade kunskaper om själen framför allt finns. När vi läser Guds Ord, när vi "betar i vassen", så får vi del av den kunskapen. Det är inte alltid som vi klart ser detaljerna. Men det gör inget. Vår inre människa, vår ande, uppfattar det andliga budskapet i Ordet trots att vi i det yttre medvetandet inte gör det. *Se Läran om den Heliga Skrift # 41* På så sätt får vi näring för trädgården i vårt inre i alla fall. Därför är det viktigt att vi flitigt läser Guds Ord och begrundar det. Vår ande mättas med andlig föda, även om det sker i det undermedvetna. Läsandet i sig har en verkan på själen. "Att "beta i vassen" är att undervisas i faktakunskaper, och genom dessa i sanningar och godheter." *Arcana Cœlestia # 5201:1,4*

Utveckla sitt omdöme med fler detaljer

Vi kanske tror att det räcker med att veta ganska få saker om det andliga livet, och att det inte är så viktigt att fylla på med ny kunskap. Låt oss jämföra det med upplevelsen av den naturliga världen. En ökad rikedom på detaljer stimulerar sinnet. Det gäller själen också.

Det inre andliga livet utvecklas därför och mår väl av att utöka antalet detaljer i tänkandet. Ett exempel som förs fram i den Himmelska läran är att människokärleken ska utövas med urskiljning. Utgångspunkten är att "du skall älska din nästa som dig själv". Men utan fler detaljerade kunskaper finns risken att vi gör gott mot en behövande människa lika mycket som mot en som manipulerar vår omgivning. Med fler detaljer i tänkandet kan vi utveckla vårt omdöme och rikta vår omtanke mot dem som i sanning behöver hjälp och å andra sidan skydda ett gott hjärta mot dem som vill utnyttja en. Därför säger Jesus: "Döm inte efter skenet, utan döm rättvist." *Joh 7:24* Detta är ett litet exempel på hur mer kunskap hjälper anden att växa till.

Sju kor och sju ax

I dagens läsning hör vi talas om de sju korna och de sju axen som var feta respektive frodiga, och de sju korna och axen som var magra respektive tunna. Dessutom får vi höra att Josef kunde tyda drömmen och på grund av det kunde han hjälpa Farao att planera arbetet i

landet, så att man under de sju åren av överflöd kunde samla in säd som skulle räcka under de sju hungeråren. Så ser det ut i bokstavsmeningen, men genom den rika skatt vi har i och med Skrifterna som har uppenbarat Ordets inre mening, så har vi möjlighet att lära oss fler detaljer som kan berika vårt andliga liv.

Berika det andliga livet

Med den hjälp vi får där, ser vi att berättelsen om korna och axen uppmanar oss till att lära oss fler detaljer. "Korna" har med viljan att göra, "axen" med förståndet - de två sidorna av människans sinne. "Fara" står för den naturliga människan, det 'jag' som vi känner igen som vårt vanliga jag. Detta vanliga – 'naturliga' jag behöver hjälp, för att inte gå vilse. Hjälp kommer ifrån vår kärleksfulle Gud. Här i berättelsen representeras Han av Josef. Utan Josef hade inte Fara och folket klarat de sju hungeråren. Utan Herren klarar inte den naturliga människan att höja sig upp mot himlen. Men Herren verkar inte utan medel. I berättelsen blir Josef medlet för en gudomlig vilja, nämligen att Egypten inte ska gå under. Fara och folket hade inte klarat sig om inte Josef hade fått tyda drömmarna och bli Faraos närmaste man.

Lära sig nya saker

De sju åren av överflöd handlar om att göra en ansträngning och lära sig nya saker om det andliga livet. Utan kunskaper här i världen kommer vi inte så långt. Den som vill bli kock, lär sig hur man lagar mat. Ingen anställer en kock som inte har de kunskaper som erfordras. En andlig tillväxt i människans inre kan inte heller ske om vi inte har kunskaper. "När människan omdanas lär hon sig först sanningar ur Ordet eller läran och lägger dem i minnet." *Arcana Coelestia* # 5270:2 Minnet fungerar som ett förråd som man tar ur, när behov uppstår. Faraos dröm handlade om en växande insikt om behovet av ett förråd, men han behövde någon, Josef, som talade om det för honom. Herren verkar genom vårt samvete. Det är dags att börja tänka på det eviga, andliga livet. Börja samla kunskaper nu!

Prövningar på den andliga mognadens väg

De kommer att behövas, så den här berättelsen ger oss tröst inför kommande prövningar. På den andliga mognadens väg så behövs kunskaper. När vi har kommit en bit, drabbas vi av besvärliga tankar och känslor. En mörkare sida tycks vilja ta över. Det är sådana inre tillstånd som de sju hungeråren symboliserar. Sinnets alla krafter tas i anspråk för att kämpa emot och hålla rätt kurs. Det kan kännas som att kunskaperna är borta, som att viljan till andlig utveckling har försvunnit. Men Herren är med oss i det inre hela tiden, och det sker en mognad ändå, och längre fram kommer frukterna att synas. Men utan de sju åren av överflöd hade en sådan inre kamp, seger och mognad inte kunnat ske. För Josef vet vi att allting till slut blev till det bästa. Det är också ett löfte för vår egen andliga tillväxt.

I Sin barmhärtighet har Herren därför gett oss Sitt Ord, som innehåller all den rikedom av kunskaper och visdom som vi behöver för att växa i kärlek och omtanke om varandra. Genom att läsa Ordet och Swedenborgs skrifter kommer vi att "beta i vassen", alltså lära oss nya saker och lägga upp förråd av andlig kunskap som vi behöver på vår väg.

”Säll är den som har sin lust i Herrens lag ... Den är såsom ett träd planterat vid vattenbäckar, vilket bär sin frukt i sin tid, och vars löv inte vissnar. För den lyckas allt väl.” *Ps 1:1-3*

Amen!